

คำวินิจฉัยของ ศาสตราจารย์อนันต์ เกตุวงศ์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๕ - ๑๐/๒๕๕๔

วันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๕๔

เรื่อง พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ หรือไม่

ศาลแพ่งกรุงเทพใต้และศาลแพ่งสงฆ์คำโต้แย้งของจำเลยเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย ลงวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๕๓ และวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๓ โดยตามคำร้องของบริษัท กฤษตามหานคร จำกัด (มหาชน) จำเลยในคดีแพ่งหมายเลขดำที่ ๔๓๖๘/๒๕๕๒ ของศาลแพ่งกรุงเทพใต้ และหมายเลขดำที่ ๕ ๐๐๕๕๒/๒๕๕๓ ของศาลแพ่ง เพื่อวินิจฉัยว่า พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ และประกาศกระทรวงการคลัง ฉบับลงวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๔๑ ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ หรือไม่ สรุปความตามคำร้องทั้งสองได้ว่า จำเลยเห็นว่าพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ ซึ่งตราขึ้นภายหลังที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ใช้บังคับแล้ว จึงจำเป็นต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขของรัฐธรรมนูญดังกล่าว และโดยที่พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติ ฯ ดังกล่าวเป็นกฎหมายที่เกี่ยวกับการจำกัดเสรีภาพในเคหสถาน สิทธิในทรัพย์สินของบุคคล และเสรีภาพในการประกอบกิจการหรือประกอบอาชีพที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ในมาตรา ๓๕ วรรคสอง มาตรา ๔๘ และมาตรา ๕๐ วรรคสอง แต่ปรากฏว่า พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติ ฯ ไม่ได้ระบุบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจในการตราพระราชกำหนดนี้ที่เกี่ยวกับการจำกัดเสรีภาพในเคหสถาน สิทธิในทรัพย์สินของบุคคล และเสรีภาพในการประกอบกิจการหรือประกอบอาชีพไว้แต่อย่างใด หากแต่ได้ระบุไว้ในมาตรา ๓ แห่งพระราชกำหนดนี้ว่า

“มาตรา ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๓ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕

มาตรา ๓ ทวิ พระราชบัญญัตินี้เป็นกฎหมายเกี่ยวกับการจำกัดเสรีภาพในเคหสถาน สิทธิในทรัพย์สินของบุคคล และเสรีภาพในการประกอบกิจการหรือประกอบอาชีพ ซึ่งตราขึ้นโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๓๕ วรรคสอง มาตรา ๔๘ และมาตรา ๕๐ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย”

ซึ่งคำว่า “พระราชบัญญัตินี้” ตามมาตรา ๓ ทวิ ดังกล่าว หมายถึง พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ หาได้หมายถึงพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ ซึ่งเป็นกฎหมายอีกฉบับหนึ่งไม่

ดังนั้น พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ จึงขัดต่อมาตรา ๒๕ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ เป็นอันใช้บังคับมิได้ตามมาตรา ๖ ของรัฐธรรมนูญ อันทำให้พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มิได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติ ฯ ดังกล่าว และทำให้ประกาศกระทรวงการคลัง ฉบับลงวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๔๑ ซึ่งอ้างว่า ออกโดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๘ จัตวา แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ที่แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติ ฯ เป็นอันใช้บังคับมิได้ด้วย ผู้ร้องจึงขอให้ศาลแพ่งกรุงเทพใต้และศาลแพ่งส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ และประกาศกระทรวงการคลัง ฉบับลงวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๔๑ ขัดหรือแย้งต่อมาตรา ๒๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ จึงเป็นอันใช้บังคับมิได้ตามมาตรา ๖

พิจารณาแล้วเห็นว่า เป็นเรื่องที่ศาลแพ่งกรุงเทพใต้และศาลแพ่งส่งมาตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ จึงรับไว้พิจารณาดำเนินการตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ฯ ข้อ ๑๐

พิเคราะห์ประเด็นตามคำร้องแล้วเห็นว่า ประเด็นปัญหาข้อกฎหมายที่ผู้ร้องยกขึ้นเพื่อขอให้ศาลแพ่งกรุงเทพใต้และศาลแพ่งส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ นั้น มิได้ระบุว่ามาตราใดของพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติ ฯ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคสอง และมีได้ระบุว่า บทบัญญัติมาตราใดที่ศาลแพ่งกรุงเทพใต้และศาลแพ่งจะใช้บังคับแก่คดี แต่ผู้ร้องอ้างอิงถึงบทบัญญัติมาตรา ๓ ทวิ ของพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติ ฯ ซึ่งมีได้เป็นมาตราที่ศาลแพ่งกรุงเทพใต้และศาลแพ่งจะใช้บังคับแก่คดีแต่อย่างใด และไม่มีเนื้อหาสาระเกี่ยวข้องกับคดี ประกอบกับพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติ ฯ เป็นเรื่องเกี่ยวกับการควบคุมกิจการของธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงินโดยไม่มี ความเกี่ยวข้องกับปัญหาในการฟ้องของผู้ร้อง และการที่ผู้ร้องโต้แย้งว่าการตราพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติ ฯ มีลักษณะที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคสอง นั้น เห็นว่าเป็นเรื่องที่ไม่เกี่ยวกับคดีและคำร้องที่โต้แย้งทั้งสองไม่เป็นไปตามมาตรา ๒๖๔ ของรัฐธรรมนูญแต่อย่างใด

ส่วนประกาศกระทรวงการคลัง ศาลรัฐธรรมนูญได้วินิจฉัยแล้วว่าไม่เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมาย
ตามความหมายของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ไม่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญที่จะพิจารณา
วินิจฉัยตามคำวินิจฉัยที่ ๔/๒๕๔๒ ลงวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๔๒
ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงวินิจฉัยให้ยกคำร้องทั้งสอง

ศาสตราจารย์อนันต์ เกตุวงศ์
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ